Lénárt Emese

Cukros dió

Hat óra múlt, amikor a kihalt raktártelepről elindult haza, átvágott a lakótelepen, az ablakokban színes fényfüzérek jelezték a közelgő ünnepet, a parkban egy idős hölgy a kutyáját sétáltatta. Irigyelte az ebet a testét melegítő kötött pulóverért, a hóesésben ő is törődésre vágyott, mint az állat. Csak a posta legyen nyitva még. Azt mondták, a diót egy cipős dobozban adták fel csomagként, életében sosem kapott még diót postán, gyerekkorában mindig együtt gyűjtötték nagyapával. Hatalmas fonott kosárba szedték össze a szemeket, és nagyapa egy határozott mozdulattal megtörte őket. A dióbelet a dédanyja darálta le a karácsonyi süteménybe, figyelte, amint a finom diópor a fehér kerámiatálba hullik, titokban mindig beletúrt a piramis alakú kupacba, mert a darált dió olyan puha volt, mint a homok a bányató partján, ahová nyaranta jártak, és a víz mellett a napon szerette a homokszemeket pergetni az ujjai között. A dédanyja szerint a dió zöld leveleit mindig tavasszal, teliholdnál kell gyűjteni, a levelek főzete pedig sebek kenegetésére való, titkos rítus volt ez, amit más emberfia nem láthatott soha, pedig legszívesebben megleste volna, a dióbélről meg az a hír járta, hogy tudás van benne, és megnyugtatja az idegeket. Szüksége is lesz néhány szemre a pesti dugó után, csak érjen haza a cipős dobozzal, a ráragasztott kis fenyőgallyat is elhagyta valahol, a zsinór meg el ne szakadjon, mert nem tudja, mihez kezd a havas utcán szétszóródott dióbéllel. Ropogott a hó a lába alatt, mint annak idején a nagy teleken, amikor a parányi szoba-konyhás lakásból elindultak a keresztapja szüleihez ünnepelni. A hegyek lábához, a vár felé vették az irányt, átkeltek a befagyott Szinva-patak hídján, jobb kéz felől elhagyták a fehérre meszelt római katolikus templomot, legutóbb őt keresztelték benne, pogány ne maradjon, ahogy a dédanyja parancsolta, majd ráfordultak a keskeny sikátorra, ami két hosszú diósgyőri utcát kötött össze. Az anyja balról, az apja jobbról fogta a kezét. A keskeny átjáróban mindig lehunyta a szemét, ki ne kelljen nyitnia ezen a sötét, elhagyatott helyen, a végén túl csupán néhány métert kell gyalogolni és megérkeztek. Klári néni volt a hegyalja szíve, a non plus ultra süteményeivel, a diós meg a mákos bejglijével, a galambokkal díszített rózsaszín púderes dobozával, a gombos dobozba rejtett Szent Antallal, több Jézus Krisztus képpel és kereszttel a falon, a disznóóllal, a spájzban lógó

füstölt kolbászokkal és szalonnákkal, a teli hordó házi vörösborral, a diófával, a gyümölcsfákkal és fűszernövényekkel beültetett kerttel meg a kert végében a patakkal. A karácsonyfát Klári néniék a legnagyobb szobában állították fel, ott, ahol az apját ünnepi alkalmakkor többször hallotta citerázni. A vendégsereg a hangszer köré gyűlt, ő meg ember helyett varázslónak látta az apját, aki trapéznadrágban, ingben, nyakkendőben szólaltatta meg a húrokat, szépen megénekeltette a vendégeket, majd dolga végeztével a pengetőt a nadrágzsebébe dugta. Ő szörpöt kapott, és azt mondták, ha nem viselkedik jól, lejön a róka a hegyről és elviszi. De a róka nem vitte el soha. Mi több, Klári néni azt mondta, a róka egy kosár diót hozott, ő meg igazán segíthetne megtörni neki, hogy amikor ideje van, cukorba forgathassa őket. Alig várta, hogy a cúgból belépjen a fűtött lakásba, és kibonthassa a dobozt. A fedél alatt simára pucolt, egészséges dióbelek ölelkeztek, a darabok közé vastag fehér papírra a cukros dió receptjét rejtette valaki. Az írás szerint két marék diót kell felforralni, leszűrni, lecsöpögtetni, majd a szemeket az evőkanál vajon a barna cukros, fahéjas, sós keverékben megforgatni, aztán csak legyen türelme kivárni, amíg a cukor ráolvad a gerezdekre. Nem az apja írása volt, apró jelekből felismerte, egy nő küldte a sorokat. Nem volt ebben semmi különös, ha csak az nem, hogy az évtizedek alatt minden megváltozott, benn is, kinn is, lenn is meg odafönn is. Jól emlékezett még arra a karácsonyestére, amikor ugyanezzel az írással az apja az anyja tudtával egy képeslapot, csipkegallért és néhány szem diót adott át neki. A levelet bosszúból összetépte, a csipkegallért ollóval szétszabdalta, a diót meg a szomszéd lányának adta, és tudomásul vette, az ünnep után elválnak a szülei. Azóta a dédanyja, a nagyapja és a keresztapja is meghalt, a citera körül mulató vendégsereg is jócskán megfogyatkozott, a karácsonyi látogatások megszűntek Klári néninél, a diósgyőri régi ház új lakóhoz, Klári néni a férje halála után egy idősotthonba került. A cipősdoboznyi dió maradt az egyetlen kapocs az élők és a holtak világa, a múlt és a jelen között, mintha az élők feladata lenne továbbadni az ősi bölcsességet, amit a dió belseje őriz évezredek óta, és ami csak annak fedi fel magát, aki átjut a vastag, kemény héjon egyre beljebb. Felemelte a telefonkagylót és tárcsázott.

– Köszönöm, megkaptam a dióbelet – kezdte zavartan a késő esti beszélgetést. – Mennyi idő telt el? Hét év… mióta láttuk egymást. – fűzte tovább a mondatot, de mit lehet mondani annak, aki harmincegy éve az apja társa a csipkegalléros karácsonyeste óta.

– A diót a saját kertünkben szedtük. A cukros diót tanuld meg elkészíteni. – hangzott a válasz.

– Mi ketten hét évig nem beszéltünk... nem is láttuk egymást – próbálkozott újra, de ha jobban belegondolt, a köztük lévő kitöltetlen űr mintha nem is létezett volna soha, az évek alatt eltűnt a megválaszolatlan kérdésekkel, félig elejtetett mondatokkal, a félreértésekkel és a kimondhatatlannal együtt.

– Nincs jelentősége. Holnap karácsony van. Diót annak küldj, aki hiányzik, cukros diót meg mindig annak készíts, akit szeretsz.